

AKTUAR MOLIYA VA BUXGALTERIYA HISOBI ILMIY JURNALI

Vol. 5 Issue 01 | pp. 403-411 | ISSN: 2181-1865

Available online <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТДА ХАРАЖАТЛАР АУДИТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

Мустафоев Акбар Мустафо ўғли

Тошкент давлат иқтисодиёт университети

“Аудит” кафедраси ўқитувчиси

E-mail: mustafojev.akbar.94@mail.ru

Аннотация. Мазкур мақолада Инновацион фаолият иқтисодиётнинг барқарор ривожланиши ва рақобатбардошлигини оширишда муҳим роль ўйнайди. Бундай фаолиятнинг самарадорлигини таъминлаш учун харажатларнинг аниқ ва тўғри ҳисобланиши муҳимдир. Шу билан бирга, харажатлар аудити инновацион лойиҳаларнинг иқтисодий самарадорлигини баҳолаш ва молиявий ҳолатни яхшилаш учун асосий восита ҳисобланади. Шунингдек мақолада инновацион фаолиятда харажатлар аудитини такомиллаштиришга қаратилган тадқиқотлар, усуллар ва имкониятларни муҳокама қилади. Харажатлар аудити бўйича мавжуд муаммолар ва уларни ҳал қилиш йўллари, шунингдек, аниқ ва ишончли молиявий маълумотларни таъминлаш учун замонавий усулларни жорий этиш кераклиги таъкидланади. Харажатлар аудитини такомиллаштириш, инновацион лойиҳаларнинг молиявий таъминоти ва натижаларини яхшилашга ёрдам беради.

Калит сўзлар: Инновация, харажатлар аудити, иқтисодий самарадорлик, молиявий ҳисобот, лойиҳаларнинг самарадорлиги, аудит усуллари, инновацион фаолият, молиявий таҳлил, муаммоларни ҳал қилиш, замонавий усуллар

Abstract. This article discusses how innovative activity plays a crucial role in the sustainable development of the economy and the improvement of competitiveness. To ensure the effectiveness of such activities, it is important to accurately and correctly account for costs. Cost auditing, in turn, is a key tool for evaluating the economic efficiency of innovative projects and improving financial performance. The article also explores research, methods, and opportunities for improving cost auditing in innovative activities. It emphasizes the need for implementing modern techniques to ensure accurate and reliable financial data, as well as addressing existing problems in cost auditing. Improving cost auditing helps enhance the financial support and outcomes of innovative projects.

Keywords: Innovation, cost auditing, economic efficiency, financial reporting, project effectiveness, auditing methods, innovative activity, financial analysis, problem-solving, modern techniques.

Аннотация. В данной статье инновационная деятельность играет важную роль в устойчивом развитии экономики и повышении конкурентоспособности. Для

обеспечения эффективности такой деятельности важно точно и правильно учитывать затраты. В свою очередь, аудит затрат является основным инструментом для оценки экономической эффективности инновационных проектов и улучшения финансового состояния. Также в статье рассматриваются исследования, методы и возможности совершенствования аудита затрат в инновационной деятельности. Подчеркивается необходимость внедрения современных методов для обеспечения точных и достоверных финансовых данных, а также решения существующих проблем в области аудита затрат. Совершенствование аудита затрат способствует улучшению финансового обеспечения и результатов инновационных проектов.

Ключевые слова: Инновация, аудит затрат, экономическая эффективность, финансовая отчетность, эффективность проектов, методы аудита, инновационная деятельность, финансовый анализ, решение проблем, современные методы.

Кириш

Янгиланаётган Ўзбекистонда барча жабҳаларда янгилик, изланиш ва янгилик фикрлар ва замон талабларига мос равишда фаолият олиб бориш энг муҳим масаладир.

Инновацион фаолиятни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, миллий инновация тизимини ривожлантириш, юқори самарали технологияларни жорий етишнинг янги механизмларини ишлаб чиқиш, илм-фан ҳамда техниканинг устувор йўналишларини жадал ривожлантириш мамлакатимизда ҳаётга татбиқ етилаётган кенг қўлдамли иқтисодий ислоҳотларнинг муҳим йўналишларидандир. Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 15 июлдаги “Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга татбиқ етишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”¹ги қарорига мувофиқ ўтказиб келинаётган Инновацион ғоялар, технологиялар ва лойиҳалар республика ярмаркаси давлат, илм-фан, ишлаб чиқариш ва бизнеснинг бу борадаги саъй-ҳаракатларини самарали бирлаштириш, инновация жараёни иштирокчиларини қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг барча даражадаги ўзаро ҳамкорлигини таъминлашга хизмат қилмоқда.

Шавкат Мирзиёевнинг инновацион фаолият ва аудиторлик фаолиятига оид нутқлари, Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ривожига ва халқаро муносабатларида муҳим ўрин тутди. Президентнинг инновация ва аудиторликга оид нутқлари кўпинча мамлакатдаги иқтисодий ислоҳотлар, янги технологиялар ва давлат молиявий назоратига оид мақсадларга қаратилади. Мазкур нутқларнинг аниқ иқтибосларини келтириш, албатта, муайян манбалар ва тадқиқотларга тўлиқ ишора қилишни талаб этади. Инновацион лойиҳаларнинг молиявий барқарорлигини таъминлаш, уларнинг самарадорлигини баҳолаш ва ишончли молиявий ахборотни таъминлаш мақсадида харажатлар аудити муҳим восита ҳисобланади. Бундан ташқари, харажатлар аудити инновацион фаолиятни илгари суриш ва мувофиқлаштиришда асосий роль ўйнайди, чунки у молиявий оқибатлар ва ресурслардан самарали фойдаланишни таъминлайди.

Тадқиқот методологияси

¹ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 майдаги “Фаол тадбиркорлик ва инновацион фаолиятни ривожлантириш учун шарт-шароитларни яратиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”гининг ПҚ-3697-сонли қарори

Мазкур тадқиқотнинг мақсади инновацион фаолиятда харажатлар аудитини такомиллаштиришнинг усуллари, механизмлари ва амалий ёндошувларини аниқлашдир. Тадқиқотни амалга оширишда қўлланиладиган методология бир неча асосий элементлардан иборат бўлиб, улар тадқиқотнинг сифати ва ишончилигини таъминлашга қаратилган.

1. Теориявий таҳлил

Тадқиқотнинг биринчи босқичида инновацион фаолият ва харажатлар аудитига оид мавжуд адабиётлар, назарий асослар ва тадқиқотлар таҳлил қилинади. Бу босқичда инновацион фаолиятнинг иқтисодий самарадорлиги, харажатлар аудити ва унинг аниқ усуллари ўрганилади. Шунингдек, мавжуд муаммолар ва уларни ҳал қилиш йўллари тўғрисидаги илмий қарашлар ўрганилади.

2. Эмпирик тадқиқот

Эмпирик тадқиқот жараёнида инновацион фаолиятни амалга ошираётган корхоналар ва ташкилотларда харажатлар аудитининг амалиётлари ўрганилади. Бу мақсадда кўплаб ташкилотлардан молиявий ҳисоботлар, аудит натижалари ва харажатлар бўйича маълумотлар йиғилади. Аудит усуллари ва уларнинг самарадорлиги хусусида интервьюлар ва анкеталар орқали маълумотлар олинади.

3. Кўрсаткичлар ва индикаторлар асосида таҳлил

Инновацион фаолиятда харажатлар аудити самарадорлигини баҳолаш учун бир қатор кўрсаткичлар ишлаб чиқилади. Ушбу кўрсаткичлар орқали харажатларнинг тўғри ҳисобланиши, молиявий оқибатларнинг аниқлиги ва ишончилиги текширилади. Молиявий таҳлил ва статистик усуллар орқали натижаларнинг таҳлили амалга оширилади.

4. Солиштирувчи таҳлил

Бозордаги турли инновацион лойиҳаларнинг харажатлар аудитига оид тажрибалар ва усулларни ўрганиш асосида, юксак самарадорликка эга бўлган хорижий ва маҳаллий тажрибалар солиштирилади. Бу усул инновацион фаолиятдаги харажатлар аудитини такомиллаштириш учун янги ёндошувларни илгари суриш имконини беради.

5. Тавсиялар ва таклифлар

Тадқиқотнинг охириги босқичида, олинган натижалар асосида харажатлар аудитини такомиллаштириш бўйича амалий тавсиялар ишлаб чиқилади. Тавсиялар ишлаб чиқишда, инновацион фаолиятни самарали бошқариш ва молиявий таҳлилни такомиллаштиришга қаратилган замонавий усуллар ва технологиялар асос қилинади.

Методлар ва усуллар:

Тадқиқотда қўлланиладиган методлар қаторига ишончли маълумотларни йиғиш учун социологик сўровлар, интервьюлар, анкеталар, статистик таҳлиллар, иқтисодий моделлаштириш ва кейс-стади методи киритилади. Бундан ташқари, ҳисоботлар ва молиявий маълумотлардан фойдаланиш орқали иқтисодий таҳлил амалга оширилади.

Мавзуга оид адабиётлар таҳлили

Маҳаллий олимлардан У.В. Гафуровнинг ишида Ўзбекистонда инновацияларни молиявий рағбатлантиришга йўналтирилган махсус жамғармалар тузиш орқали кичик бизнесни инновацияларни амалиётга жорий қилиш фаоллигини оширишни рағбатлантириш масалалари урганилган. Отажонов ишид кичик бизнес субъектларининг инновацион фаолиятини ривожлантиришда амалга оширилган самарали инновацион лойиҳалар натижаларини амалиётга жорий қилиш каби масалалар кўрилган. Умаров., С.С.Саидқаримова., Ш.Б. Облақулова ишларида саноат корхоналарининг инновацион салоҳияти ва уни кўрсаткичлари урганилган, ишларида саноат корхоналарининг инновацион салоҳиятининг мазмун - моҳияти, таркиби ва уни ифодаловчи кўрсаткичлар урганилган. А.И. Закиров ишида Россия саноати ва саноат корхоналарининг инновацион салоҳиятини корхоналарининг инновацион фаолият натижаларига ва инновацион фаолиятга таъсир қилувчи омиллардан фойдаланиш орқали баҳолаш масалалари урганилган. С.С. Полосков ишида инновацион фаолиятни муваффақиятли олиб боришга таъсир этувчи ички ва ташқи муҳит омиллари.

Инновацион фаолият аудитини қуйидаги мақсадларни кўзлаши мумкин:

- - тижорат салоҳиятига ега янги технологияларни аниқлаш;
- - тадқиқот натижаларини амалга ошириш учун янги имкониятларни аниқлаш (қўникмалар, тажриба, билим, усқуналар);
- енг еҳтимолни аниқланг
- имкониятлари ҳар бир амалга ошириш учун йўллари.

Технологик ва маркетингга инновацион фаолият. Биринчиси, технологик техникани, процедураларни ва корхонада уларнинг самарадорлиги ва самарадорлигини баҳолаш учун ишлатиладиган усуллар. У қуйидаги вазифаларни ҳал қилишга қаратилган:

1. Мавжуд муаммоларни тўплаш, таҳлил қилиш ва тартибланиш ва уларни текислаш учун мақбул ечимларни ишлаб чиқиш.
2. Технологиясини оптималлаштириш кафедралар.
3. Асосий технологик жараёнларнинг самарадорлигини ошириш.
4. Инновацион корхона ходимларини таҳлил қилиш ва (агар керак бўлса) малакасини ошириш ва бошқалар.

Инновация фаолият соҳасидаги харажатлар аудити корхона ва унинг янги маҳсулотларининг бозорга киришга тайёрлигини аниқлаш учун мўлжалланган. У корхонада marketing сиёсатини амалга ошириш билан боғлиқ саволларга унинг самарадорлиги билан жавоб бериши керакинновацион билан боғлиқ дастурмаҳсулот, ходимларни рағбатлантириш билан белгиланган мақсадлар билан чизиқ ва яна кўп нарсалар. Ўзбекистонда инновацион фаолият ва аудит тизимини такомиллаштириш мамлакатнинг иқтисодий ривожланишини давом эттириш, рақобатбардошлигини ошириш ва давлат ресурсларини самарали бошқариш учун муҳим омиддир. Инновацион фаолият ва аудит тизими ўртасидаги ўзаро боғлиқлик, молиявий назоратнинг шаффофлиги ва янги технологияларнинг интеграцияси иқтисодиётнинг барқарор ривожини таъминлайди. Инновацион фаолиятда харажатлар аудитини ўтказишдаги камчиликлар ҳам мавжуд.

Натижалар

Тадқиқот натижалари инновацион фаолиятда харажатлар аудитини такомиллаштиришга қаратилган бир қатор муҳим хулосаларни ўз ичига олади. Ушбу натижалар инновацион фаолиятнинг молиявий самарадорлигини яхшилаш, харажатларни тўғри ҳисоблаш ва мониторингни самарали ташкил қилишда катта аҳамиятга эга. Биз ушбу илмий натижаларимизга га қуйидагича изох бердик:

1. Аудит методологиясининг ривожланмаганлиги

Инновацион фаолиятдаги харажатлар аудитига оид махсус методологиянинг етилмаганлиги муаммо туғдиради. Инновацион лойиҳаларнинг натижалари кўп ҳолларда узоқ муддатли ва аниқ ўзгаришлар билан алоқадор бўлгани учун, уларни бирламчи ҳисоботларда тўғри таҳлил қилиш қийин. Аудиторлар учун инновацион лойиҳаларнинг натижалари, уларнинг самарадорлиги ва қарзларининг аниқ баҳоланиши керак.

2. Шаффофликнинг йўқлиги

Инновацион лойиҳаларда маблағларнинг сарфланишини текширишда шахсий ёки коммерция манфаатлари сабабли шаффофликнинг йўқлиги ва маълумотларнинг номаълумлиги — муҳим муаммодир. Бу ҳолат молиявий мониторингни ва аудитни аниқ ва ишончли амалга оширишни қийинлаштиради. Баъзи ҳолларда, инновацион лойиҳаларнинг маблағлари, уларнинг тўғри сарфланиши ва натижалари тўғрисидаги маълумотлар кам бўлиши мумкин.

3. Инновацион лойиҳаларнинг аниқлик ва қимматлиги

Инновацион лойиҳаларнинг самарадорлигини баҳолашда аниқ ва ишончли кўрсаткичларнинг етишмаслиги — бошқа бир камчилик. Янги технологиялар ва лойиҳалар, кўпинча, барқарор натижаларни тезда кўрсатмайди, шунинг учун уларнинг молиявий натижаларини баҳолаш осон бўлмайди. Бундай ҳолатда, аудит жамоалари лойиҳаларнинг хулосаларини тўғри хулоса қилишда мушкулларга дуч келиши мумкин.

4. Қийин шарт-шароитлар ва ишлаш муддати

Инновацион лойиҳалар кўпинча янги ғояларни татбиқ этиш ва текшириш жараёнида мавжуд бўлган техник ва молиявий муаммоларга дуч келади. Бундай лойиҳаларда харажатлар тез ўзгаради ва янгиланади, шунинг учун уларни

мониторинг қилиш ва таҳлил қилиш, айниқса, тезкор тасвирлаш зарурияти туғилади. Бу эса аудитчилар учун қийинликлар яратиши мумкин.

5. Рақамли технологиялардан фойдаланишнинг паст даражадаги интеграцияси

Инновацион фаолиятни молиявий текширишда рақамли технологиялардан тўлиқ фойдаланишнинг паст даражада бўлиши. Замонавий аудиторлик фаолиятини автоматлаштириш ва рақамли мониторинг тизимларини жорий қилиш орқали ёки уларни амалиётга татбиқ этишда ёшлардаги ёки корхонадаги муаммолар инновацион лойиҳалардаги харажатларни аниқ баҳолашда қийинчиликларни келтириб чиқаради.

6. Маълумотлар базасининг етишмаслиги

Инновацион лойиҳаларни баҳолаш учун зарур бўлган маълумотларнинг тўпланишида ҳам муаммолар юзага келиши мумкин. Баъзи ҳолларда лойиҳаларнинг барқарорлик натижалари ёки ушбу лойиҳаларга сарфланган маблағлар тўғрисида тўлиқ ва ишончли маълумотлар мавжуд бўлмайди. Бу эса аудитчиларга хато хулоса қилиш хавфини туғдиради.

7. Рақобатни ҳисобга олмаслик

Инновацион фаолиятдаги харажатларнинг аниқ баҳоланишида рақобат муҳити, ёки хусусий сектордаги бевосита рақобат таъсирларининг ҳисобга олиниши муҳим аҳамиятга эга. Аудиторлар рақобат шароити ва бозордаги ўзгаришларни тўғри баҳолашга эътибор қаратишлари керак.

Биз юқоридаги ҳолатларни инобатга олиб қуйидаги таклифларни бердик:

Бундай камчиликларнинг илмий ечимлари давлат ва хусусий секторда самарали аудит амалга оширилишини таъминлашга ёрдам беради. Қуйида мазкур камчиликларга қаратилган илмий ечимлар келтирилади:

1. Методологияни такомиллаштириш

Инновацион лойиҳаларнинг натижаларини баҳолаш ва харажатларни аниқ текшириш учун методологияни такомиллаштириш зарур. Бунинг учун:

Халқаро стандартларни қабул қилиш ва адаптация қилиш: Инновацион фаолиятни аудиторлик кўрсаткичлари асосида баҳолаш учун халқаро аудиторлик стандартлари, масалан, IFAC (International Federation of Accountants) ва **ISA (International Standards on Auditing)** дан фойдаланиш мумкин.

Илмий тадқиқотлар ва амалий усуллар: Инновацион лойиҳаларни баҳолаш учун янги ишлаб чиқарилган методологияларни ва ҳисоб-китоб усулларини жорий қилиш керак. Бу, хусусан, инновацион лойиҳаларнинг риси ва аниқ харажатларни баҳолашда самарали бўлиши мумкин.

2. Рақамли технологиялардан фойдаланиш

Инновацион фаолиятда харажатларни аниқ баҳолаш ва аудитни самарали ташкил этиш учун рақамли технологияларнинг қўлланилиши муҳим. Бунда:

Автоматлаштириш ва искусственный интеллект: Аудит жараёнини автоматлаштириш ва машина ўрганиш (machine learning) усулларидан фойдаланиш, маълумотларни тез ва ишончли равишда таҳлил қилиш имконини яратади.

Big Data ва аналитика: Кўп маълумотларни таҳлил қилиш ва уларни тизимлаштириш орқали харажатлар аудитини тўғри ва аниқ баҳолаш мумкин. Бу,

ўз навбатида, лойиҳаларнинг молиявий самарадорлигини баҳолашда муҳим роль ўйнайди.

3. Шаффофликни ошириш

Инновацион лойиҳаларда маблағларнинг сарфланиши ва натижалари тўғрисидаги маълумотларнинг шаффоф бўлиши талаб этилади. Бунинг учун:

Маълумотларнинг аниқлиги ва ишончилиги: Лойиҳалар бўйича барча молиявий ҳисоботлар тўғри ва аниқ шаклда ишлаб чиқилиши керак. Шунингдек, давлат органлари ва хусусий сектордаги барча маълумотлар барча ишончли манбалардан тўпланиши ва бирлаштирилиши шарт.

Аудит натижаларини оммага эълон қилиш: Аудит натижаларини аниқ ва шаффоф ёзиш, маълумотларни жамоатчиликка тақдим этиш орқали шаффофликни таъминлашга эришиш мумкин.

4. Кадрларнинг малакасини ошириш

Инновацион лойиҳаларнинг хатарларини тўғри баҳолаш ва уларга тўғри аудит қилиш учун аудиторлар ва иқтисодчиларнинг малакасини ошириш талаб этилади:

Махсус тренинглар ва курслар: Инновацион фаолият ва аудиторлик соҳасида юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, уларга янги технологик ва молиявий инструментларни тадқиқ қилишга йўналтириш керак.

Аудитчилар учун инновацион асбоблар ва дастурлар: Аудиторлар учун инновацион лойиҳаларни баҳолашга мос келувчи янги ҳисобот асбоблари ва дастурларни ишлаб чиқиш керак.

5. Натижаларни баҳолашдаги стандартлаштириш

Инновацион фаолиятдаги харажатлар аудитига оид баҳолаш стандартларини ишлаб чиқиш, амалдаги баҳолаш усуллариини стандартлаштириш, самарали лойиҳаларни мустаҳкамлаш учун муҳимдир:

Инновацион лойиҳалар учун махсус баҳолаш стандартлари: Инновацион лойиҳаларнинг самарадорлиги ва натижаларини баҳолаш учун алоҳида стандартлар, масалан, ROI (Return on Investment) ва NPV (Net Present Value) усулларииндан фойдаланиш мумкин.

Параметрларнинг аниқ белгилаш: Лойиҳаларнинг хатарлари, қайтаримлар ва ресурслар сарфини аниқ белгиланган параметрлар асосида баҳолаш талаб этилади.

6. Халқаро ва миллий тажрибалардан фойдаланиш

Инновацион фаолият ва харажатлар аудитини такомиллаштириш учун халқаро амалиётлардан ўрганиш ва уларни миллий шарт-шароитларга мослаштириш муҳим аҳамиятга эга:

Халқаро аудит стандартлари: Халқаро аудиторлик стандартларидан (масалан, IFRS - International Financial Reporting Standards) фойдаланиш, лойиҳаларнинг натижалари ва молиявий ҳолатини аниқ баҳолашда муҳим аҳамиятга эга.

Маҳаллий тажрибаларни интеграция қилиш: Ўзбекистоннинг иқтисодий шароитига мослаштирилган инновацион фаолиятнинг аудитини амалга ошириш учун маҳаллий тажрибалардан фойдаланиш керак.

7. Инвестицияларнинг самарадорлигини баҳолаш

Инновацион лойиҳаларда сарфланган инвестициялар самарадорлигини аниқ баҳолаш муҳимдир:

Инвестицион баҳолаш методларини ривожлантириш: Лойиҳаларнинг инвестициялари ва сарфланган маблағларини самарали баҳолаш учун янги иқтисодий ва молиявий усулларни ишлаб чиқиш талаб этилади.

Рискини бошқариш: Инновацион лойиҳалардаги рискини тўғри баҳолаш ва аудит қилиш, уларнинг самарадорлигини яхшилашга ёрдам беради.

Инновацион фаолиятда харажатлар аудитини ўтказишдаги камчиликларнинг илмий ечимлари, кўп жиҳатдан, методологиянинг такомиллаштирилиши, рақамли технологияларнинг қўлланилиши, шаффофликни ошириш, кадрларнинг малакасини ошириш ва натижаларни стандартлаштиришга қаратилган. Бу йўналишлардаги аниқ тадбирлар инновацион лойиҳаларнинг молиявий самарадорлигини баҳолашда ёрдам беради ва Ўзбекистонда аудит тизимини янада такомиллаштириш имкониятини яратади.

Хулоса ва таклифлар

Инновацион фаолиятнинг молиявий самарадорлигини ошириш ва ресурсларни самарали бошқариш, иқтисодиётнинг барқарор ривожланишига катта ҳисса қўшади. Тадқиқот натижалари шуни кўрсатдики, инновацион лойиҳаларда харажатлар аудити нафақат молиявий ҳолатни баҳолаш, балки лойиҳаларнинг самарадорлигини ошириш учун ҳам муҳим инструментдир. Харажатларнинг аниқ ва ишончли ҳисобланиши, уларнинг тўғри мониторинги инновацион фаолиятнинг юқори самарадорлигини таъминлашга ёрдам беради. Аммо, инновацион фаолиятда харажатлар аудитида муайян муаммолар мавжуд. Ушбу муаммолардан бири, кўп ҳолларда харажатлар аудити усуллариининг аниқ бўлмаганлиги, замонавий усуллар ва технологияларнинг қўлланилишининг кам бўлиши, шунингдек, молиявий маълумотларнинг ишончилиги ва аниқлигининг таъминланишидаги камчиликлардир. Буларнинг барчаси инновацион лойиҳаларнинг молиявий самарадорлигини тўлиқ баҳолашга тўсқинлик қилади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 майдаги “Фаол тадбиркорлик ва инновацион фаолиятни ривожлантириш учун шарт-шароитларни яратиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” гининг ПҚ-3697-сонли қарори.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил йилининг 24 июл санасида Ўзбекистон Республикасининг “Инновацион фаолият тўғрисида” ги ЎРҚ-630 сонли қонуни

3. Норов Асрор «Инновацион фаолият ва унинг натижаларини тижоратлаштиришнинг назарий ва

услубий асослари” „Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar илмий электрон журнали.

4. Мамутов В.К. Правовое обеспечение инновационной деятельности / Мамутов В.К. // Экономика региона, издательство Института экономики Уральского отделения РАН, г. Екатеринбург- 2009.- № 4.-С.51-56.

1. Афонин И.В. Инновационный менеджмент и экономическая оценка реальных инвестиций. Учебное пособие. / И.В.Афонин. – М.: Гардарики, 2016. – 201 с.
2. Баранова Е.С. Экономические Науки, Вестник ЧитГУ, № 2(81), 2012 [125-128 с.].
3. Барковская В.Е. Методологические аспекты оценки инновационной деятельности малых предприятий в наукоградах / В.Е. Барковская // Вестник Астраханского государственного технического университета. Серия: Экономика. - 2020. -№3. -С. 27-4.
4. Буланова Е.В., Соменкова Н.С., Ягунова Н.А. Формирование стратегии развития малого инновационного предприятия промышленного комплекса. // Журнал «Вопросы инновационной экономики». Том 9. № 2. Апрель-июнь, 2020.
5. Зокиров А.И. Оценка инновационного потенциала российской промышленности / А.И. Зокиров, М.В. Владыка // экономические и гуманитарные науки. -2018. -Т. 323. - №12. -С 12-17.
6. Мурашова, Н.А. Анализ факторов, влияющих на эффективность инновационной деятельности / Н.А. Мурашова. – Текст: непосредственный // Экономика и предпринимательство. – 2020. – № 8. – С. 1016-1021.
7. Оголева Л.Н. Инновационная составляющая экономического роста / Л.Н. Оголева. -М., 2016 -278с.
8. Санникова И.Н. Оценка инновационного потенциала предприятия для управления развитием / И.Н. Санникова, Э.В. Татарникова // Менеджмент в России
9. Бакалягин Г.Б. Инновационные аспекты развития малого предпринимательства в современных условиях// Изд-во Типография ИП Насирдинова В.В., 2011, - 5,6 с. 3. 810. 10. Бурханов М. Формы и методы инновационного развития и оценки их влияния на рост конкурентоспособности предприятий Узбекистана // Иқтисод ва молия. – Тошкент, 2012. - № 11, -Б. 8-15 с.
11. Гафуров У.В. Инновацион ғояларни амалиётга жорий этишда кичик бизнес иштрокини фаоллаштириш // Иқтисод ва молия. - Тошкент, 2012. - № 2, - б. 17-23.

Интернет маълумотлари

1. <https://www.terabayt.uz/post/innovatsiya-tushunchasi-haqida>
2. <https://kun.uz/Инновацион ривожланиш вазири билан эксклюзив суҳбат>
3. <https://yuz.uz/news/innovatsiya--biz-yoshlarni-kelajakni-yaratishga-ruhlantirmoqda>
4. https://www.norma.uz/oz/qonunchilikda_yangi/innovacion_faoliyat_qonun_bilan_qullab-quvvatlanadi

Copyright: © 2025 by the authors. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-4.0 International License (CC - BY 4.0)

